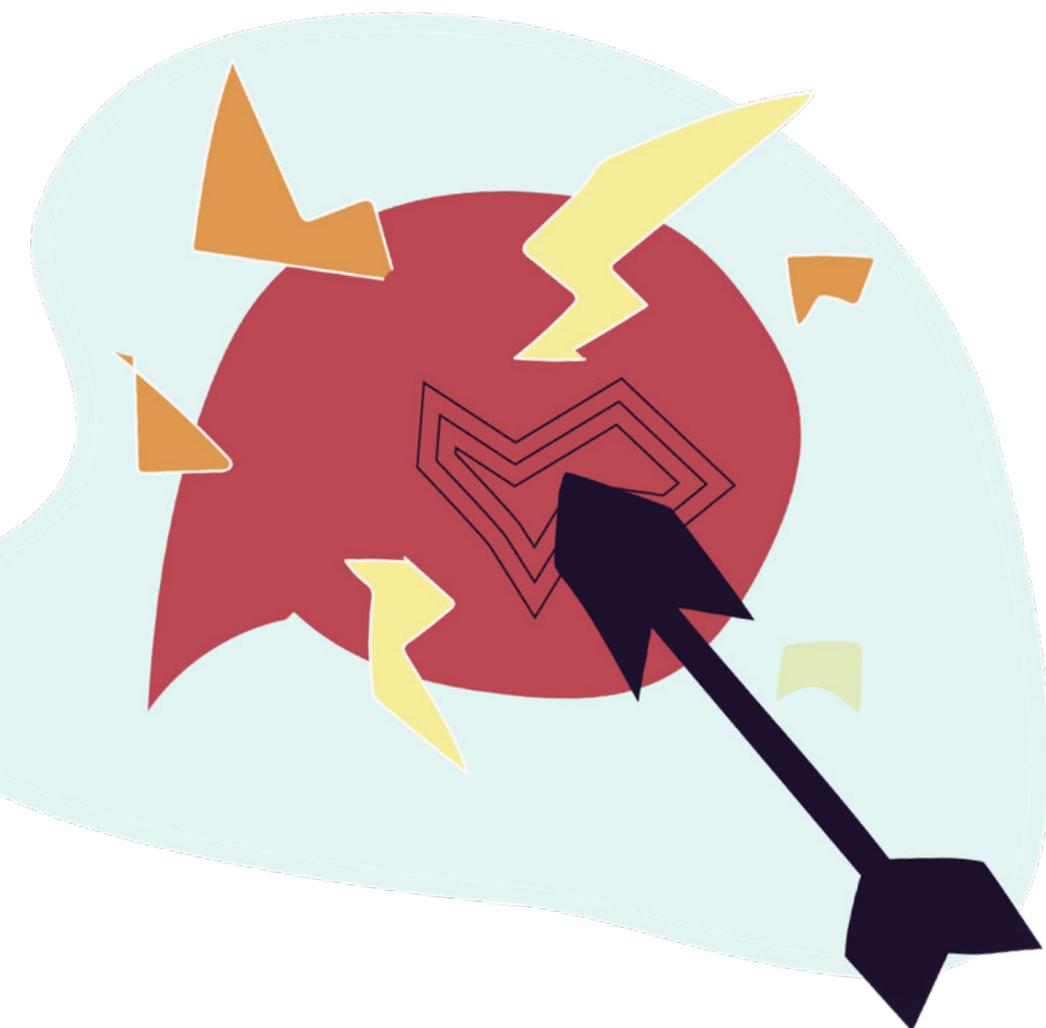

עוצו עצה

מלים: מתוך ישעיהו ח', י'
לחן: עממי חסידי

עוצו עצה, ותופר
דברו דבר ולא יקום,
כי עמנו א-ל

אודות השיר

הניגון "עוצו עצה" הוא ניגון חב"די ישן, שמקורו בירושלים ויש אומרים כי המלחין הוא רבי מאיר שפירא מלובלין.

בפסוק זה עולה האמונה שכל שיבוא עלינו מאלוקים הוא וגם אם האויבים יתכננו נגדנו עצות רעות לא תועיל עצתם אם ה' לא סומך ידו עליה. עצתכם תופר - תתבטל. דברכם - לא יקום. ולמה? כי עמנו אל. לכן הפחד לא מכוון לאויב, זהו אלא פחד של יראה מאדון הארץ, המכוון אותנו לפשפש במעשים ולחזור בתשובה.

הרד"ק פירש: "עצו - מה תועיל לכם עצתכם על ירושלים, כי תופר; וכן כל דבריכם עליה, לא יקום; ולמה? כי עמנו אל".

המדרש באסתר רבה (פרשה ז') מספר לנו את הסיפור הבא:

ובשעה שנחתמו אותן האגרות וניתנו ביד המן, ויבא שמח הוא וכל בני חבורתו, ופגעו במרדכי שהוא הולך לפניו, וראה מרדכי שלשה תינוקות שהיו באים מבית הספר ורץ מרדכי אחריהם, וכשראה המן וכל חבורתו שהיה רץ מרדכי אחרי התינוקות הלכו אחרי מרדכי לדעת מה ישאל מרדכי מהם, כיון שהגיע מרדכי אצל התינוקות שאל לאחד מהם פסוק לי פסוקיך א"ל (משלי, ג'), אל תירא מפחד פתאום ומשואת רשעים כי תבוא, פתח השני ואמר אני קריתי היום ובזה הפסוק עמדתי מבית הספר (ישעיה, ח') עוצו עצה ותופר דברו ולא יקום כי עמנו א-ל, פתח השלישי ואמר (שם מו) ועד זקנה אני הוא ועד שיבה אני אסבול אני עשיתי ואני אשא ואני אסבול ואמלט, כיון ששמע מרדכי כך שחק והיה שמח שמחה גדולה, אמר לו המן מה היא זאת השמחה ששמחת לדברי התינוקות הללו, אמר על בשורות טובות שבשרוני שלא אפחד מן העצה הרעה שיעצת עלינו.

הגאון מווילנא בספרו "דבר אליהו" על מגילת אסתר, מבאר את המיוחד בשלושת הפסוקים הללו. מסביר הגר"א, שלוש פעמים בא עמלק על ישראל, הראשונה בפרשת בשלח, "ויבוא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים"; השנייה בפרשת חוקת; והשלישית בזמן המן בן המדתא האגגי. על שלושתם רמזו התינוקות בפסוקיהם:

א. "אל תירא מפחד פתאום", זוהי הופעת עמלק פתאום בפרשת בשלח.

ב. "עוצו עצה ותופר" כנגד ההופעה בפרשת חוקת, שהתחכמו ומצא עצה לדבר בלשון כנענית והקב"ה הצילנו והופרה עצתם.

ג. "ועד זקנה אני" כנגד המן שטען לחכמי האומות שאומנם בעבר הקב"ה הציל את ישראל מהאומות אבל עכשיו "כבר הוא זקן". שכבר עלה נבוכדנצר והחריב ביתו ושרף היכלו וכו'.

כאשר מגיע עמלק המסמל את מציאות הספק והרוע בעולם, דרך ההתמודדות בנויה על שלוש דרגות: הראשונה, לימוד תורה המחזק אותנו שלא לפחד כי בידינו ובאמונתנו להתגבר על הרוע; השנייה, ההכרה וההבנה כי "עמנו אל", כלומר הקב"ה נמצא יחד אתנו כדי להפר את עצת הרוע; השלישית, האמונה התלוית שהקב"ה הוא זה שיילחם לנו וישמור עלינו מכל צרה.

כאשר אנו מתמודדים מתוך אמונה שלמה וביטחון בקב"ה השמחה בוא תבוא, "כיון ששמע מרדכי כך שחק והיה שמח שמחה גדולה".

הרבי מחב"ד חיבב ניגון זה. בהזדמנות הסביר הרבי את משמעות הניגון, שהוא מבטא את תוספת השמחה שמקבלים לאחר שעצת היצר בטלה.

אודות השיר

השיר עוצו עצה

ערכים בשיר:

• אמונה וביטחון בה'

מומלץ ללמד את השיר ביחד עם השיר "והיא שעמדה".

שיח רגשי

השיר עוצו עצה
כללי

כיתות א-ג

שיח רגשי

השיר עוצו עצה
כיתות ד-ו

נושא המפגש: בקשת עזרה.

רקע למורה: במפגש זה אנו עוזרים לילדים לזהות מצבים שבהם רגשות מסוג חוסר אונים, דאגה, חוסר יכולת, פחד וכדומה יכולים להיות מתורגמים לחוויה פנימית מסוג "אני צריך שמישהו יעזור לי". אנו שואפים לעזור להם להבין כיצד הרצון בעזרה יכול להיות מתורגם לבקשת עזרה.

כיתות א'-ג'

מדרשי תמונה.

1. **הציגו** לתלמידים שלוש תמונות המציגות מצב של אדם הזקוק לעזרה.
2. **שאלו** את התלמידים: מה אתם רואים בתמונות? כיצד האנשים בתמונה מרגישים? מה משותף לשלוש התמונות? מי/מה יכול לעזור להם?

כיתות ד'-ו'

1. **בקשו** מהתלמידים לעמוד בטור של זוגות בקצה הכיתה.
2. **חלקו** לכל זוג מטפחת לקשירה על העיניים. התלמיד עם העיניים הפקוחות צריך לנווט את התלמיד עם העיניים המכוסות לכיוון חצר בית הספר. בתום ההתנסות נתכנס לשיח.
3. **שאלו** את התלמידים: כיצד היה להיות בעיניים עצומות? מה היה הקושי? (לסמוך על האחר, להיות מוגבל, לקבל עזרה...).
4. **היזכרו** במצבים שבהם הייתם זקוקים לעזרה. **אפשרו** לתלמידים לשתף.
5. **המשיכו** בשיח ושאלו את התלמידים: חשבו על מצב שבו אתם הייתם זקוקים לעזרה. ערכו רשימה של אירועים על הלוח. כיצד הרגשתם באותו אירוע? האם פניתם לעזרה? כיצד הרגשתם כשמישהו עזר לכם? כיצד הרגשתם להישאר לבד עם הבעיה?
6. **הסבירו:** כולנו צריכים לפעמים עזרה. כתבנו הרבה מצבים כשקשה בלימודים, כשחבר מציק, שאני רוצה להשתתף במשחק ולא יודע איך להצטרף, כשאני לא מצליח במשימה... האירועים האלו מעוררים בנו רגשות שונים: בושה, כעס, עלבון, פחד... לפעמים אנחנו מצליחים להתמודד לבד עם האירוע ולפעמים אנחנו לא. יכולה לעלות המחשבה "הלואי שמישהו היה עוזר לי". לא תמיד אנחנו מצליחים לשתף אחרים ולומר "בבקשה תעזרו לי". חשוב שנזכור שבקשת עזרה באמת יכולה להועיל וחשוב לפנות בכל מצב! ואפשר לפנות לכל אדם שאנחנו סומכים עליו ובכל נושא. מי האנשים שאתם סומכים עליהם? - **ערכו** רשימה על הלוח: אבא/אמא, אח גדול, המורה, חבר טוב...

7. **סכמו:** הכינו קופסה בכיתה וכתבו עליה: "אני מבקש עזרה". הזמינו את התלמידים לכתוב פתקים ולשלשל לתיבה. הסבירו שהתיבה נעולה ואתם, המורים, תפתחו אותה מידי שבוע ותשתדלו לתת מענה.

כיתות ז'-ח'

לפניכם משפטים המתארים מצבים של בקשת עזרה (יש להוסיף או להתאים את המצבים לכיתה שלכם).

1. **שאלו** את התלמידים כיצד היו מרגישים בכל מצב? מה היו עושים:

• מנסה שוב ושוב ללמוד את הנושא החדש במתמטיקה ללא הצלחה.

• גיליתי שחבר לקח ממני משחק אהוב ללא ידיעתי.

• אני חושש לצאת לטיול השנתי כי המסלול יהיה קשה לי מידי.

• חבר סיפר לי שהשכן שלו מציק לו מאוד והוא לא יודע מה לעשות.

2. **רשמו** על הלוח בשני טורים את הרגשות העולים (בלבול, מבוכה, פחד...) ואת הפתרונות שהתלמידים הציעו.

3. **שוחחו** על מכלל האפשרויות ועל האפשרות "בקשת עזרה". באיזה שלב החלטתם לבקש עזרה? כיצד הרגשתם עם הפנייה לעזרה? למי פניתם? ואם לא פניתם - מדוע?

4. **הסבירו:** ישנם מצבים שיעוררו בנו רגשות מורכבים: חוסר אונים, דאגה, חוסר יכולת, פחד, קושי וכדומה. אל לנו להישאר לבד עם תחושות אלו, הם יכולים להפוך לאמירה: "אני צריך שמישהו יעזור לי להתמודד". הצורך לבקש עזרה גם מעורר בנו מבוכה או תחושת חיסרון, אך קיימת בנו היכולת לעשות זאת ולהרגיש שאנחנו לא לבד. יש לפנות לאדם שאנו סומכים עליו ומשרה בנו תחושת ביטחון. מי הוא עבורכם? זכרו להיעזר בו במידת הצורך.

שיח רגשי

השיר עוצו עצה
כיתות ז-ח

שיח ספרותי

השיר עוצו עצה
כיתות א-ב

העשרה והרחבה הצעות לפעילות כיתות א'-ב'

ספרו לילדים את המדרש באסתר רבה (פרשה ז'):

המדרש מספר, שלאחר שהמן חתם על החלטתו להשמיד את העם היהודי, ראה ברחוב את מרדכי היהודי ממחר אל שלושה ילדים יהודים שחזרו מבית הספר.

מרדכי שאל את הילדים מה למדו. ענה לו הראשון: "אל תירא מפחד פתאום ומשואת רשעים כי תבוא". השני השיב: "עוצו עצה ותופר, דברו דבר ולא יקום, כי עמנו א-ל". השלישי אמר: "ועד זיקנה אני הוא, ועד שיבה אני אסבול, אני עשיתי ואני אשא, ואני אסבול ואמלט".

מרדכי שמע את התינוקות הללו, ושמח. שאל אותו המן: למה אתה שמח? ענה מרדכי: שמעתי מהם בשורה טובה, שאל לי לפחד מגזירותיך.

אם כן, מדוע קרע מרדכי את בגדיו?

בפנים - יש אמונה!

מרדכי חשש שמה שגרם לעם להשתחוות להמן, מעשה שיש בו היבט של עבודה-זרה, היא היחלשות האמונה. לכן מיהר אל התינוקות ששבו מבית ספרם. דרכם יכול היה לברר היכן בדיוק עומד העם, מה הם הערכים הבסיסיים שלו. וכאשר השיבו לו שלושתם בפסוקים שמשמעותם אמונה וביטחון בקב"ה, ידע שהיחלשות האמונה היא רק בביטויים חיצוניים. בפנים - יש אמונה. וצריך לעורר בעם את האמונה גם כלפי חוץ.

(מה אתם חושבים, שאנחנו באמת כמו הילדים בתקופה של מרדכי הצדיק? האם התפילה שלנו באמת יכולה לעזור להתגבר על האויבים?)

הילדים מוכיחים

פורים מלמד אותנו, שכאשר מבקשים לדעת את מצבו של העם היהודי, צריך לבדוק איך מתנהגים ילדי ישראל כאשר הם "באים מבית הספר". כאשר דואגים לחנך את הילדים לאמונה ולביטחון בה', שגם אחרי לימודיהם, בלכתם ברחוב, הם שואבים כוח מפסוקי התורה - אין לעם היהודי סיבה לפחד משום צר ואויב.

חינוך כזה לילדים הוא זה שיביא את הגאולה השלמה, כנאמר: "והשיב לב אבות על בנים". הילדים הם שיחזירו את האבות ואת העם כולו לערכי האמונה ולחיי התורה והמצוות ויביאו את הגאולה השלמה (מתוך "שיחת השבוע").

למדתי היום...

1. הכינו פתקים בצורת מגילה או קלף ורשמו על הפתק:

למדתי היום: _____

2. כל תלמיד יכתוב פסוק/אמרה/מידה שלמד בבית הספר.

3. הכינו עם התלמידים כרזה שכותרתה: "והשיב לב אבות על בנים".

4. הדביקו על הכרזה את הפתקים שרשמו הילדים.

שיח ספרותי

השיר עוצו עצה
כיתות ג-ד

כיתות ג'-ד' "עוצו עצה"

1. **שאלו** את התלמידים מה המעלה של "תשועה ברוב יועץ", של פתרון בעיות בצוותא?
 2. **חשבו** על סוגייה שמעסיקה את כיתתכם. יכול להיות שהסוגייה היא בעיה שעולה בכיתה או פרויקט שעומד על הפרק, כל דבר שחשיבה משותפת תתרום לו. נסחו את הנושא במילה או שתיים. לחילופין, שאלו האם יש ילד שמעוניין להתייעץ עם חבריו לכיתה? עזרו לו לנסח את הבעיה במילה או שתיים.
 3. כל חברי הכיתה מציעים עצות. **בקשו** מהם לעשות זאת בכבוד, בלי לפגוע, לכבד הצעות שונות גם אם אינן נראות לי... ולא להיכנס אחד בדברי חברו.
 4. **מפת חשיבה:** כדי לרכז את הרעיונות מומלץ להשתמש במפת חשיבה. המפה מציפה רעיונות ומאפשרת מבט רחב על הנושא. ניתן לכנות את המפה שלנו - "עץ העצות".
- איך מכינים מפת חשיבה?** כדאי להשתמש בדף חלק אופקי, רצוי בגודל A4. כמו עץ שמתפתח מגרעין או גזע שממנו מסתעפים ענפים ושורשים לכל הכיוונים.
1. מפת חשיבה מתחילה מזרע, מרעיון. במקרה שלנו בעיה שדורשת פתרון. מהגרעין מסתעפים ענפים ותת-ענפים לכל חלקי המפה. הענפים הראשיים יוצאים מהמושג המרכזי והם עבים יחסית להמשך המתפתח מהם. הם מייצגים את הקטגוריות הראשיות/האסוציאציות הראשונות לנושא המפה. מקצה הענפים העבים הראשוניים ממשיכים לסעף ענפים דקים יותר, עם זרימת אסוציאציות משניות הקשורות לענפים השונים ולנושא המרכזי באופן כזה או אחר.
 2. כל ענף ראשי ותת-הענפים היוצאים מתוכו מחוברים זה לזה וצבועים בצבע מסוים, כך נוצר המיפוי הוויזואלי בעין.
 3. חשוב להתאים את אורך הענף למילה שיושבת עליו, כדי למנוע רווחים ו"חורים" בעין ולשמור על המראה הזורם והמאוחד של הענפים והמילים.
 4. ענפי המשנה מתפצלים מקצה הענף שאליו הם שייכים.
 5. מילות מפתח - צמצום במילים.
 6. הדובדבנים שבקצפת... - אייקונים.

שיח כיתתי: לאחר שהתלמידים העלו את כל הרעיונות והרחיבו על הנושא, **שאלו:** איך ההרגשה? האם "מפת החשיבה" עשתה לנו סדר? אולי עזרה לנו להגיע למסקנות.

שיח ספרותי

השיר עוצו עצה
כיתות ה-ו

כיתות ה'ו' "עוצו עצה" עצות בתנ"ך

שאלו את התלמידים: כאשר אנו מבקשים לקבל עצה טובה, למי אנו פונים?
חשוב לאפשר לתלמידים להעלות רעיונות וגם לחשוב מה הם עושים בפועל.
(להורה, למורה, לחבר, לרב, לאדם חכם וכדומה).

עיון במקורות:

משפט שלמה, שתי נשים תינוק מת ותינוק חי, ושתייהן טוענות "שלי
החי". אין עדים, לאן הן פונות?

רחבעם בנו של שלמה עולה למלוכה. הוא מגיע לטכס ההכתרה,
בשכם, ובפי העם בקשה אחת:

*"אביך הקשה את עולנו,
ואתה הקל מעבודת אביך הקשה".*

שינוי סדרי המיסים הוא עניין בעל חשיבות מכרעת. רחבעם דוחה את
מתן ההחלטה בשלושה ימים. הוא רוצה להיוועץ. לפניו שתי קבוצות
יועצים: יועצי שלמה אביו, ויועציו הוא, הצעירים, המבטיחים, החברים
מנוער.

יועציו של שלמה מיעצים לרחבעם ללכת לקראת העם.

*"אם תהיה טוב להעם הזה,
ורציתם, ודברת אליהם דברים טובים,
והיו לך עבדים כל הימים".*

אבל רחבעם בוחר בעצת הילדים: "ויעזוב את עצת הזקנים... ויועץ את
הילדים אשר גדלו אתו" (מלכים א', י"ב).

וכאשר רחבעם בעצת יועציו הצעירים מדבר גבוהה גבוהה, קוראים
העם: "מה לנו חלק בדויד, ולא נחלה בبن ישי, איש לאהליך ישראל".

עצת הילדים נתקבלה. מלכות בית דוד התפצלה. התוכנית האלוקית
לפורר את מלכות בית דוד התגשמה.

חז"ל למדו מפסוק זה, שצריך תמיד להעדיף את עצתם של הזקנים
על פני עצתם של הצעירים, גם אם עצתם של הצעירים נראית טובה
ומועילה יותר: "אם יאמרו לך ילדים 'בנה' (את בית המקדש) וזקנים
'סתור!' (הרוס את בית המקדש) - שמע לזקנים ואל תשמע לילדים,
שבנין ילדים - סתירה, וסתירת זקנים - בנין; וסימן לדבר - רחבעם בן
שלמה (רבי שמעון בן אלעזר, נדרים, מ')."

דיון:

מה ניתן ללמוד מדברי חז"ל הנ"ל?

עצה מבקשים מאדם חכם, מאדם צדיק שיש לו סיעתא דשמיא.

מרחבעם ניתן ללמוד דבר טוב: המתנה. הוא לא עונה מיד תשובה, הוא
מבקש זמן - שלושה ימים. זו הנהגה שראוי ללמוד. אך לא פחות חשוב

שיח ספרותי

השיר עוצו עצה
כיתות ה-ו

שיח ספרותי

השיר עוצו עצה
כיתות ז-ח

למי נפנה בעצה. וכאן טעה רחבעם. יש עצות של יום-יום, שמתיעצים עם חבר, אך בדברים מהותיים חשוב לפנות לאדם בוגר.

1. **שאלו** את התלמידים: מדוע, לדעתכם, עצה של אדם בוגר טובה יותר?

2. **בקטו** מהתלמידים לחשוב על אדם שנותן להם עצה טובה, ועל אדם שאולי נחמד כחבר, אך לא בתור יועץ. למדו אותם שכדאי לחשוב טוב למי לפנות ובאיזה הקשר.

3. מומלץ לשתף בדוגמה אישית. למשל: יש לי שני אחים. את שניהם אני אוהב ועם שניהם אני חבר. אבל להתייעץ אני מעדיף עם הגדול, כי כאשר אני מתייעץ אתו הוא נותן לי עצות מתונות שמרגיעות אותי. לעומת זאת, אחי הקטן מלבה את המחלוקת, גורם לי להרגיש ממורמר יותר.

[קישור לסיפור מתאים.](#)

כיתות ז'-ח'
דברו דבר ולא יקום.

"אלוקינו שבשמים הפר עצה אויבינו"

בקטו מהתלמידים לחשוב על מקרים שאויבי ישראל חשבו עלינו רעה וה' הפר עצתם.

הדוגמאות הבולטות ביותר הן:

- עזת המן "להשמיד להרוג ולאבד" וה' הפר עצתו ו-נהפוך הוא, אשר ישלטו היהודים בשונאיהם. ואת המן ובניו תלו על העץ אשר הכין למרדכי.
- עזת פרעה "כל הבן הילוד היאורה תשליכהו". פרעה אמר "פן ירבה" וה' אמר "כן ירבה". ואכן עמ"י התרבה בדרך נס. הוכחה לכך ניתן לראות בעובדה ששבט לוי הוא השבט הקטן ביותר. והסיבה בגלל שלא השתתפו בשעבוד מצרים - נשמע פרדוקסאלי... גם בימינו מתרחשים אין ספור ניסים שמוכחים שעצת ה' לעולם תעמוד. חשוב להיזכר בניסים שבהם ה' הפר עזת אויבינו, הדגשת הניסים מעלה את המורל וכמובן מחזקת את הביטחון בה'.

ספרו סיפור מתאים:

נס שאירע בפיגוע בבני ברק:

בתיעוד של מצלמת אבטחה, נראה אנגלנדר יוצא מהבית, כשמולו הוא רואה את המחבל שמנסה לפתוח באש. באותן שניות, המחבל נתקל במעצור בנשק, ולא מצליח לירות. אנגלנדר סב על עקבותיו ורץ בחזרה אל תוך הבניין.

"אני גר ברחוב השניים בבני ברק והייתי בבית כששמעתי את קולות הירי", סיפר אנגלנדר. "מיד יצאתי לרחוב וראיתי מולי את המחבל שכיוון אלי את הנשק. באורח נס היה לו מעצור והוא לא הצליח לירות ובכך ניצלת".

אשירה

לקידום שיח רגשי חברתי
המחוז החרדי במשרד החינוך

שיח ספרותי

השיר עוצו עצה

כיתות ז-ח

בקשו מהתלמידים לצטט מתפילת "אבינו מלכנו" את כל הבקשות
הקשורות ל"עוצו עצה ותופר".

חשבו מה ההבדל בין הבקשות?

אבינו מלכנו בטל מעלינו כל גזרות קשות:

אבינו מלכנו בטל מחשבות שונאינו:

אבינו מלכנו הפר עצת אויבינו:

אבינו מלכנו כלה כל צר ומשטין מעלינו:

אבינו מלכנו סתם פיות משטינינו ומקטרגינו:

כיתות א'-ד' | זרקור מוזיקלי

1. **שירו** יחד את השיר.
2. **חלקו** לתלמידים כלי נגינה משני סוגים שונים: האחד מתאים לנגינת צלילים קצרים והשני מתאים לצלילים ארוכים (לדוגמה: תיבת עץ ושליש).
3. **כתבו** על הלוח את המקצב של המשפט הפותח של הבית והפזמון: רצף של 4 זוגות שמיניות, ולאחר מכן צליל במשך של 4 פעמות.
4. **חלקו** תפקידים: "נגני" התיבה/התוף יקישו את השמיניות, ואותם ימשיכו "נגני" השליש, בהקשה של הצליל הארוך (במילה תופר....).
5. **בקטו** מהתלמידים לשיר ותוך כדי כך להקיש את קצב השיר לפי החלוקה שקבעתם.
6. **בדקו** יחד, באילו משפטים בשיר מתאים למקצב ובאילו אינו מתאים ויש להחליפו.
7. לחילופין (אם אין כלי נגינה): **קבעו** הקשות גוף שונות המתאימות לכל אחד מהמקצבים, לדוגמה: טפיחות מהירות של הידיים על הברכיים - ימין שמאל, יתאימו לשמיניות, ומחיאית כף הנפתחת לתנועת קשת - תתאים לצליל של 4 פעמות.

כיתות ה'-ח' | זרקור מוזיקלי

1. **בקטו** מהתלמידים לעיין בדף התווים ולסמן את הקטע של הבית והקטע של הפזמון בשני צבעים שונים.
2. **בקטו** מהתלמידים לסמן את המשפטים המרכיבים כל חלק.
3. **ערכו** יחד השוואה בין המשפטים של ה"בית" למשפטים המקבילים אליהם ב"פזמון" (למעשה המילים חוזרות על עצמן בדיוק בבית ובפזמון).
4. **שרטטו** טבלה על הלוח, שבה תשוו בין המשפטים בחלק ה"בית" למקבילים אליהם ב"פזמון". **התייחסו** למילים, למנגינה ולמקצב.

מקצב	מנגינה	מילים	
אותו הדבר	מבנה דומה של מנגינה, אך בצלילים גבוהים יותר.	אותו הדבר	משפט 1: "עוצו עצה ותופר"
אותו הדבר	מנגינה שונה, בצלילים גבוהים יותר.	אותו הדבר	משפט 2: "דברו דבר ולא יקום"
אותו הדבר	אותו הדבר בדיוק בין הבית והפזמון	אותו הדבר	משפט 3: כי עימנו, כי עימנו... קל"

שיח מוזיקלי

השיר עוצו עצה
כיתות א-ד

שיח מוזיקלי

השיר עוצו עצה
כיתות ה-ח

אשירה

לקידום שיח רגשי חברתי
המחוז החרדי במשרד החינוך

שיח מוזיקלי

השיר עוצו עצה

כיתות ה-ח

-
5. **התייחסו** במסקנות, לעובדה שניגוני חב"ד מאופיינים במבנה פשוט. שימו לב שכמעט אין הבדל בין הבית לפזמון. המילים והמקצב נותרו כפי שהם, ובחלק מהמשפטים גם המנגינה שמרה על אותו המבנה.
6. **שאלו:** האם אתם מכירים ניגוני חב"ד נוספים, שבהם הבית והפזמון שומרים על פרמטרים מוזיקליים דומים? (קלי אתה, שיבנה המקדש).
-

יצירה | עוצו עצה

**“עוצו עצה - ותופר
דברו דבר - ולא יקום...”**

הפסוק הוא פנייה אל העמים שרוצים להשמיד את עם ישראל והוא אומר להם “גם אם תתייעצו ותביאו כל מיני עצות להשמיד - זה יופר ולא יקרה. דברו כל מה שעולה על רוחכם - זה לא יתקיים. ולמה? כי עמנו אל!”

ההצעות ליצירה להלן עוסקות באומנות שלא מתקיימת, כלומר יצירות אומנות לא תמיד נוצרות כדי להישאר. יש עבודות במרחב הפתוח אשר נמסות בשלג, נשטפות בגלי הים, מתכלות על הדשא או נעלמות ברחוב עם הזמן.

דוגמאות:

אומנות על השלג

סוניה הינריכסן (Sonja Hinrichsen) היא אומנית אמריקנית מסן פרנסיסקו, אשר הפכה מרחבים מושלגים במקומות רבים בעולם למצע ליצירתה. עבודותיה ברחבי השלג בקנדה, באלסקה, בפינלנד, בצרפת ובהרי הקולורדו הן למעשה אירועי אומנות, שבהם משתתפים מתנדבים מהקהילות באותם אזורים, אשר צועדים על משטחי שלג טרי במשך שעות רבות, בקור מקפיא, ויוצרים עם נעלי שלג מיוחדות צורות גיאומטריות או ספירליות. ממעוף הציפור ניתן לראות את העבודה במלוא הדרה.

צורות ספירליות שצוירו על משטח שלג ענקי ב- Stone Quarry Hill Art Park, ניו יורק 2016. עבודה של אומנית השלג סוניה הינריכסן.

שיח אומנותי

השיר עוצו עצה
כללי

אומנות בחוף הים

אנדרס אמאדור (Andres Amador) הוא אומן נוף אמריקני, המעטר את חופי קליפורניה בצירי חול ענקיים שנשטפים עם גלי הים. החול הוא חומר רך, נוח לעבודה וקל לעיצוב. אמאדור, עם צוות מתנדבים, עובדים בין שעות השפל לשעות הגאות. הם מחכים לרגעי השפל הנמוך ביותר במפלס מי האוקיינוס השקט, בלילות ירח מלא, כדי לצאת ו"להסתער" על החול ולהשתמש בו כמצע קנבס לכל דבר, כשהם מציירים עליו, באמצעות מגרפות, בעיקר צורות גיאומטריות או מופשטות. העיצובים המרהיבים שאמאדור יוצר מרשימים הרבה יותר כאשר רואים אותם במלואם, בצילומי-על, ופחות בטיול רגלי על החוף.

"Sun". ציור גיאומטרי בחול, של האומן, בחוף Sutro Baths בסן פרנסיסקו.

שיח אומנותי

השיר עוצו עצה
כללי

שיח אומנותי

השיר עוצו עצה
כיתות א-ג

שיח אומנותי

השיר עוצו עצה
כיתות ד-ו

שיח אומנותי

השיר עוצו עצה
כיתות ז-ח

כיתות א'-ג' יצירת לוח מחיק הכנות מקדימות:

הדפסת חצי דימוי (לדוגמה חצי פרח/חצי פרפר) דוגמאות ראו בנספח.
המורה יעשה למינציה לדפים לכל תלמיד.

חומרים: שקף למינציה A4 | לורד מחיק.
כלים: מספריים.

תהליך העבודה: בקשו מהתלמידים:

1. **לצייר** את המשך התמונה כפי שהם מדמיינים אותה.
2. **למחוק** את הציור בעזרת ספוג ולתת לחברה שיושבת לידי לדמיין את המשך הארעי.

כיתות ד'-ו' ציור מחיק

חומרים:

מקרן | תמונות שונות בקווי מתאר בלבד להקרנה על הלוח | טושים מחיקים.

תהליך העבודה:

1. **הקרינו** על הלוח דימויים שונים.
2. **בקשו** מהתלמידים להעתיק את האיוורים על לוח הכיתה בעזרת טוש מחיק, מחקו וקראו לתלמידים נוספים להתנסות בהעתקה זו.

כיתות ז'-ח' ציור בחול

חומרים:

חול | תבנית חד-פעמית גדולה.

תהליך העבודה:

בקשו מהתלמידים:

1. **לשפוך** כוס חול בתוך תבנית חד-פעמית.
2. **לפזר** באופן שווה ו**לצייר** בחול על פי הדמיון או על פי סיפור.

עוצו עצה

חב"ד

Intro

Musical notation for the Intro section, measures 1-4. Chords: Cm, Ab, /G, Fm, Eb, Bb/D.

A Musical notation for the first line of the main section, measures 5-8. Chords: Cm, Bb, Ab, Eb, Eb, Bb/D. Lyrics: קום - י - לא -ו בר-ד רו-דב פר-ו-ת - ו צה-ע צו-עו

Musical notation for the second line of the main section, measures 9-12. Chords: Fm, /G, Ab, Gm, Ab. Lyrics: אל נו - מ-ע - י-כ קום-י לא-ו בר-ד רו-דב פר-תו-ו צה-ע צו-עו

Musical notation for the third line of the main section, measures 13-17. Chords: Bb, Ab, Gm, Fm. Lyrics: אל נו - מ-ע - י-כ קום-י לא-ו בר-ד רו-דב פר-תו-ו צה-ע צו-עו

B Musical notation for the fourth line of the main section, measures 18-21. Chords: Cm, D, Eb, Cm, D, Eb. Lyrics: קום - י - לא -ו בר-ד רו-דב פר-ו-ת - ו צה-ע צו-עו

Musical notation for the fifth line of the main section, measures 22-25. Chords: Fm, Cm, Bb, Ab. Lyrics: אל נו - מ-ע - י-כ קום-י לא-ו בר-ד רו-דב פר-תו-ו צה-ע צו-עו

Musical notation for the sixth line of the main section, measures 26-29. Chords: Bb, Ab, Gm, Fm. Lyrics: אל נו - מ-ע - י-כ קום-י לא-ו בר-ד רו-דב פר-תו-ו צה-ע צו-עו

To Coda ⊕

2
31

Cm Ab /G Fm Eb Bb/D

35

Cm Ab /G Fm Eb Bb/D

D.S. al Coda

Solo

Cm Ab Fm G Fm G

Cm Ab Eb Fm Ab Fm Fm/C G Fm B^{o7} G

E

Cm D Eb Cm D Eb

קום - י - לא - ו - בר - ד - רו - דב פר - ו - ת - ו - צה - ע - צו - עו

Fm Cm Bb Ab

אל נו - מ - ע - י - כ - קום - י - לא - ו - בר - ד - רו - דב פר - תו - ו - צה - ע - צו - עו

Bb Ab Gm

נו - מ - ע - י - כ - קום - י - לא - ו - בר - ד - רו - דב פר - תו - ו - צה - ע - צו - עו

Fm

אל

